

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
sema primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec " 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
" pol leta 4 " 20 "
" četrt leta 2 " 10 "
" en mesec — " 70 "
posamezne številke — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
" pol leta 5 " — "
" četrt leta 2 " 50 "
" en mesec — " 90 "
posamezne številke — " 8 "

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr.;
" pol leta 3 " — "
" četrt leta 1 " 50 "

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom.
Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj,
ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi
prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso
poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da
tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštinih
nakaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,

Stari trg, hiš. št. 16

Vojska med Rusijo in Nemčijo?

Ljudje, ki se zastopijo na politično vreme,
pravijo, da prva vojska, ki ima zdaj priti, bo
med Rusijo in Nemčijo. Med obema narodoma
zija že davno velik prepad; poostrilo pa se
je nasprotje vsled brezobzirnega postopanja
kneza Bismarka nasproti Rusiji na berlinskem
kongresu. Že več tednov se bije papirnata voj-
ska med ruskimi in nemškimi časopisi, in
pravijo celo, da ta prepir podpihujeta oba
kanclerja, Bismark in Gorčakov. Se ve da
staro prijateljstvo med obema cesarjema še
obstoji, in to nekteri smatrajo za garancijo,
da vsaj za življenja obeh cesarjev ne bo prišlo
do vojske.

Popolnoma zanašati se pa tudi na to ga-
rancijo ne moremo, ker smo imeli že večkrat
priliko videti, da je pravi cesar na Nemškem
le Bismark, da se vse zgodi, kar on hoče, ter
da je cesar Viljem od njega duševno zelo od-
visen.

Nemčija je premagala Francoze, je pre-
magala Avstrijo; ona teži po hegemoniji v
Evropi, zato mora premagati še Rusijo. Tudi
prvi Napoleon, ko je premagal vse kraje in
cesarje, se je spravil nazadnje na Rusijo, in
ako bi bil še tisto premagal, potem bi bil
gospodar sveta; a že njemu je to spodletelo.
Tudi Nemčija je že dospela na vrhunec svoje
moči, edina Rusija je še tista oblast, ki se
pred Bismarkom ne trese, ki stoji poleg Nem-
čije kot enakoveljavna sila. To Bismarka peče,

ter mu je na poti. Že leta 1875, ko je hotel
Bismark pričeti novo vojsko zoper Francoze,
segla mu je ruska diplomacija vmes, ter usta-
vila njegov zavzihten meč. Takrat je Bismark
to grenko zdravilo mirno požreti moral, a po-
zabil tega ni več. Imel je svojo roko zraven,
da se je zanetila ustaja v Hercegovini, in je
ni pustil več ugasniti, samo da je bila Rusija
primorana intervenirati in v veliki vojski svoje
moči oslabiti, kar je Bismark ravno želel.
Nemški časniki so potem spodkopavali ruski
kredit, kar se jim je deloma posrečilo, tako
da bo Rusija v novo vojsko stopila z oslab-
ljenimi financami.

Za balkanske Slovine je bila rusko-turška
vojska velika sreča, za Rusijo pa velika žrtva,
ki je oslabila vse državne moči. Pa Bismark
je hotel Rusijo še bolj oslabiti: spominjali se
bodo naši bralci, kako so ruski uradi po na-
tančni preiskavi nihilistične zarote objavili, da
ima nihilizem svojo glavo, svoje voditelje v
inostranstvu, ter da so bili prijeti nihilisti v
Rusiji večinoma Nemci in judje; sum leži prav
blizu, da Bismark tudi pri nihilističnem rovar-
stvu ni brez krivde, če ni bil glavni podpi-
hovalec, ker vse njegovo vedenje nasproti Ru-
siji meri na to, da bi to veliko silo kar mo-
goče oslabil, ter da bi jo potem lažje premagal.

Če pa Bismark idejo v glavi nosi, da mu
je vojska zoper Rusijo neobhodno potrebna,
potem bo tudi na to delal, da se o določenem
času prične, kedar bo namreč politična situa-

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratak čas.

VI.

Drugi dan se je pričela šola. Jaz sem po-
bral skup vse knjige, kar jih je bilo v hiši,
počečkani papir in še celó steklenico za črnilo,
čeravno je bila že davno suha, ter z vsem tem,
od matere pa še s kosom kruha obložen na-
stopil dobre pol ure dolgo pot do fare, kjer
je bila šola. Pred to je stalo že več dekčkov
in deklic, vsaki posebej, a vsak je družega
plašno gledal, v šolo pa si nobeden ni upal.
Ura bije devet, kar stopi učitelj na prag, mi
plašno potegnemo z glave pokrivala, a gospod
učitelj reče s prijaznim glasom: „Le noter,
otroci, le noter!“

Mi se drenjamo kakor po navadno v cer-
kev, t. j. počasi v šolo in se postavimo ob
zidu.

„Le počasi, počasi“ — opominja učitelj slo-
venski, pa nam se je to izgovarjanje besede
nekaj čudno zdelo, nič domače. Vendar se ni-
simo smejali, kar bi se bili gotovo, ako bi se
ne bili preveč bali. Učitelj nas uvrsti po klo-
péh, na desno stran dečke, na levo dekleta po
telesni velikosti. Jaz, ki sem se mu moral
menda najmanjši zdeti, sem prišel v prvo klop
na prvo mesto, meni nasproti pa županova

Francka, ktera mi je bila prav všeč zato, ker
je bila pegasta po obrazu; to se je meni ne-
znano lepo zdelo.

Ko smo vsi sedeli vsak na svojem mestu,
se je brž začelo „meštranje.“ Najprej smo mo-
rali roke položiti na klop, hrbet nazaj, noge
na tleh, potem smo morali vsi na povelje vsta-
jati in sesedati itd. in predno je bilo vse to
v redu, je pretekla ura. Jaz sem le zmiraj
gledal, kdaj bo gospod učitelj pokazal šibo, in
res — ko smo bili vsi tako pripravljeni za
prejemanje poduka, odpre učitelj miznico in
izlečo z nje šibko, rumeno palčico, s to se
vstopi na sredo odra, jo parkrat vpogne v zna-
menje, da je šibka, in reče:

„Vidite, otroci, česar jaz ne bom mogel
ubiti vam v glavo, bo pa morala ta-le.“

Pri tem mahne po zraku na levo in desno
in od zgoraj na vzdol, da je bilo dobro slišati
žvižganje njeno. Jaz se spomnim Janezevega
Janeza izreka o Štrefeljnovem Martinu in brž
skrčim hrbet, ker sem bil učitelju najbližnji.
toraj tudi za šibo prvi. Toda učitelj nas potolaži:
„ta šiba bo le za lene in neubogljive, za pri-
dne pa ne,“ ter jo zaklene v miznico nazaj.
Na to smo jeli vsi lažje dihati in pričelo se je
izpraševanje po vednostih.

„Ti znaš brati ne?“ — se obrne učitelj

do mene, ko je moje ime bral s svojega za-
pisnika.

Jaz prikimam in privlečem izpod klopi z
doma prinesene knjige, počečkani papir in pra-
zno steklenico za črnilo.

„Kedar te bom kaj prašal, moraš vstati“
— opomni učitelj in pove to tudi vsem drugim,
potem me poskusi na knjigi in ko sem skušujo
vsaj na videz mu dovoljno prestal, me praša:

„Ali znaš tudi kaj nemški že?“

„Brati ne, pa nekaj besed že vem“ — je
moj odgovor.

„No ktere? povej jih!“

Jaz pogledam v strop in iščem takih be-
sed, ktere sem od očeta zvedel, kakor „foter“,
„muter“, „pruder“, „tiš“ itd., gospod učitelj mi
zadovoljen potrka na ramo in reče:

„No, ti si že priden, več se boš že še
neučil. Veš, nemški mora dandanes vsak znati,
da more kam priti. Kdor ne zna, mora pa
krave pasti.“

Z drugimi je bila preskušnja kmalu kon-
čana, ker namreč nobeden ni znal nič, le žu-
panova Francka je poznala nekoliko črk. Dru-
zega ta dan ni bilo nič, učitelj nas je spustil
domu, ko smo očenaš in češčeno Marijo stojé
glasno odmolili. S šole smo morali iti paroma,
ravno tako v cerkev, kedar smo imeli mašo.
„Jutri pa zopet pridite vsi in vsak naj prinese

cija ugodna, in vedel bo odstraniti tudi vse ovire, ki mu zdaj še nasproti stojé

Vojska med Rusijo in Nemčijo je le še vprašanje časa, o tem ni dvoma; vprašanje je le, ali je mogoča za življenja sedajšnjih dveh cesarjev? Cesar Viljem pa je že zelo star, car Aleksander pa je vedno bolehen, in ako le eden od obeh umrje, postane vojska neizogibna, ker je ruski carjevič naslednik strasten sovražnik Nemcev, nemški nasledni princ pa tudi ne mara za Ruse, ter se nagiba na stran Angležev, ker ima angleško princesino za ženo.

V kratkem bomo tedaj videli, kar nas bo še živih, velikansko vojsko med Rusijo in Nemčijo, poleg severne Amerike največimi vojnimi silami sveta. Več ko milijon vojakov na vsaki strani, skupaj tedaj dva do tri milijone mož si bo nasproti stalo. Bila se bo velika bitka med germanstvom in med slovanstvom, ter močno vplivala tudi na nas avstrijske in turške Slovane, kajti dosegla se bo ali popolna svoboda in neodvisnost vseh Slovanov, ali pa bodo Nemci svojo hegemonijo nad Slovani oddržali in še vtrdili.

Ako Rusi zmagajo, bomo tudi avstrijski Slovani lahko dihali, kakor smo že po ruskih zmagah na Turškem veliko lože dihali začeli, ko prej. Ako pa Nemci zmagajo, bo za nas slabeje, kakor je zdaj; avstrijski Nemci, zvezani z Madjari bodo zopet začeli brezobzirno germanizirati in naše pravice z nogami teptati, ker bodo od Nemčije pogum dobivali. Tedaj bo šlo v rusko-pruski vojski za velike reči.

Kdo bo zmagal? Tega pač nobeden naprej ne vé. Moči bodo skoraj enake. Rusija ima nekaj več vojakov, tudi so bolj krepki in vtrjeni zoper vtise vremena; posebno ima Rusija mnogo konjnikov (kavalerije), ker ima samih kozakov 300.000, s kterimi lahko poplavi celo Nemčijo.

Nasprotno so pa pruski vojaki bolj izučeni, imajo izgleden red pri dovažanju živeža in streliva, se jako hitro premikajo od kraja do kraja, ker železnice kar sproti delajo, vrhovni poveljnik drži vse oddelke, kakor na žnori, da jih postavi v naglici kamor jih hoče, sploh manevriranje in taktika, oskrbljevanje vojske z vsim potrebnim je pri Prusih izvrstno. Ruski liferanti (večidel judje) pa kradejo in goljufajo, vojake stradati puščajo, in sploh ne poznajo nobenega reda in nemajo nobene vesti.

V tem oziru je treba na Ruskem ostrejših ukazov in naredeb.

Nemci imajo dobre generale, pa tudi Rusom se jih ne manjka. Hrabri so Rusi in Nemci enako; pa bolj vstranji so Rusi, tako v bitki, kakor v premaganji štrapac in težav, glada in mraza. Rusko rodoljubje in domoljubje presega domoljubje vseh drugih narodov, in za svojo „sveto“ Rusijo je Rus pripravljen žrtvovati vse svoje premoženje in še svoje življenje. Na Nemškem pa je že bolj egoizem in materializem doma, in ne manjka se tam ljudi, ki jim je domovina deveta briga, da se le njim dobro godi. Najbolj potrebno bi bilo za Ruse, da se spravijo in sprijaznijo s Poljaki, ker ti jim lahko mnogo škodujejo, ako hočejo, ker ravno na Poljskem se bodo bile odlične bitke.

Najprej sprava s Poljaki, potem se Rusom ni nič bati. Car je bil nedavno v Varšavi govorilo se je, da hoče Poljakom nekaj koncesij dati, kaj je bilo na tej govorici, ne vemo. Potreba pa je neobhodna, ako Rusi in ako Poljaki sami sebi hočejo dobro, da se že enkrat pobotajo in kot bratje spoznajo; to bi bila velika sreča za vse Slovane, in je prvi pogoj, ako hočejo Rusi nad Nemci zmagati. Kakor Bog hoče, tako pa bo.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 15. septembra.

Iz Prage se poroča, da bodo češki grajščaki stopili v klub **pravne stranke** pod Hohenwartom in Klam-Martiničem. Rieger pa hoče osnovati iz drugih Čehov, iz Slovencev in Dalmatincev slovenski klub. Pri nas se o tem še nič ne vé.

Poljaki še dosti razumno govoré in je upati, da bodo složno postapali s Čehi in Jugoslovani, kar tudi obetajo. Hausner se je izrekel zoper okupacijo, pa kaj hoče zdaj, ko naši vojaki že marširajo!

Sicer je vse tiho v notrajni politiki nič se ne gane, vlada ne pokaže svoje prave barve, vse je radovedno na hudournik, ki se bo vzdigil v državnem zboru. Med občno tišino čuje se le glasno lajanje nemško liberalnih časnikov, kterim vladni listi hripavo odgovarjajo.

Vnanje države.

Prepir med **nemškimi in ruskimi** časniki se je nekoliko polegel, ker so oboji dobili ukaz, da naj bolj zmerno pišejo. Ostrasila je Nemce menda bojazen pred rusko-francosko zvezo. Kajti ravno zdaj se v Parizu največ govori o tem, kako je Bismark leta 1875 Francoze napasti hotel, pa sta mu zabranila ruski car in angleški minister Derby. Vse to je nekdo zdaj razkril, morda z dovoljenjem kneza Gorčakova, in naredilo je na Francoze res tak vtis, ki jih je moral razgreti za zvezo z Rusijo zoper Nemce. Tudi ruski listi so močno vneti za tako zvezo. Nedavno so jo priporočale „St. Peterburske Vedomosti“, zdaj pa „Novo Vreme“ prinaša članek, v kterem obžaluje, da je romanski element v poslednjem času bil odrinjen od občnega delovanja v evropskem političnem koncertu. Francija je bila ponižana leta 1870, Italija ne more priti do nikakoršne uredbe notrajnih razmer, in Španija je po prekucijah oslabiljena; to je vzrok, da so poslednji čas Nemci in Angleži prvo ulogo igrali v Evropi. Dalje piše ta list: „V ime svobode in pravice se je vzdignilo v tem času slovanstvo na celej črti. Neznati bili so začetki v Hercegovini, v pomoč so jim došli Črnogorci, potem Srbi in zopet Črnogorci. Ko so moči teh rodov začele pešati, vzdignila se je Rusija. Brž po groznem boju začeli so terjati svoja prava avstrijski Slovani. Vse slovanstvo je začelo hrepeneti po svobodi in sebe vrednem življenji. Pa svoboda se ne dá zastopati, zanjo se je treba boriti z jeklenim ali duševnim orožjem. — Od berlinskega kongresa je slovenski svet potrpt od Germanov, ki imajo na svojej strani židove in Madjare. Med Slovani pa so Poljaki apatični za vse, Rusi pa se niso še osvobodili kosmopolitizma, slovanstvo se še ni naučilo, razvijati svoje sile v svobodnih naredbah. Borba za slovanstvo je braniteljna, a ne prisvojevateljna. Slovanstvo ne išče plena, ne gospodstva, ampak osvobodjenje od tujega jerojstva, ravnopravnost in svobodno razvitje notrajnih sil. Rusija se ne more izneveriti svojej nalogi, ne more zgrešiti zgodovinskega pota.“

Knez **Bismark** dojde v kratkem na Dunaj, in opravičen je naš strah, da bo skušal našo državo zaplesti v nevarnosti, podavši

7 kr. za bukve, iz kterih se bomo učili. Kogar ne bo, bo kaznovan.“ To je zadnji njegov opominj z odra, od koder nas je opazoval pri odhajanju.

V šoli smo bili tihi, tem glasneje smo pa postali, ko smo prišli tako daleč, da nismo več videli šole. Največ gradiva nam je dal učitelj, „ki je tako špaso govoril“; skoro vse besede njegove smo prežvekali, dobro, da nas ni slišal, ker bi bil gotovo poskusil nad nami svoj „štaberl“.

Domá sem moral očetu brž sporočiti vse dogodbe tega dneva; posebno pa sem jim povedal, da sem bil tudi nemški prašan.

„No vidiš, dobro, da sem te nekaj besedi naučil“ — rekó oče ponosno — „le čakaj, saj jih še več znam. Jutri te bo učitelj gotovo prašal, kaj da sem jaz, kako mu boš odgovoril?“

„Si ne upam povedati.“

„Ó, le povej! No če boprašal; kaj je tvoj oče, kaj boš rekel?“

„Prinčkov Juri, ali pa gostač.“

„Tepec! Kaj pa delam?“

„Čevlje.“

„No, kaj sem potem?“

„Šoštar.“

„To je po kranjski, po nemški se pa pravi: šušter. Kako boš rekel po nemški: moj oče so šoštar?“

„Foter šušter.“

„To ni zadosti. Moraš reči: Majn foter zint šušter.“

Ta stavek sva godla tako dolgo, da so prišli mati z veliko skledo v izbo in jo postavili na mizo s klicem: „Saj sem vedela, da zdaj šole ne bo konca ne kraja, še doma ne. Jest pojte!“

Pri jedi so pa vendar prašali tudi mati: „Koliko si se že naučil v šoli? Nič, kaj ne? saj sem vedela.“

Namestu mene pa odgovore oče: „Misliš, da bo kar prvi dan žegan domu prišel in jutri novo mašo pel? To gre počasi, bo že še kaj.“

Drugo jutro, ko sem bil napravljen za šolo in hotel vzeti zopet vse knjige sabo, rekó oče: „To domá pusti, se boš kaj družega učil. Tuksj imaš 7 kr. za bukve. Pa ne pozabi, kar si se od mene naučil.“

Zopet se snidemo v šoli in ko bije ura devet, se odpro vrata, pokaže se učitelj in obstoji med vratmi. Ko vidi nas vse sedeti, za-

upije na ves glas: „še enkrat“, gre ven in zapre vrata za sabo. Ali zopet jih brž odpré, zopet čisto enak prizor, samo da smo vsi še bolj debelo gledali. „Še enkrat“ — zakriči učitelj, zgine enako in se brž zopet prikaže, pa situacija ni prav nič premenjena, le da mi radovedni gledamo, kaj bo s tega odpiranja vrat. Ko učitelj vidi, da s svojim manevriranjem nič ne doseže, zareži nad nami:

„Vstanite vsi, kakor sem vam včeraj rekel!“

Zdaj šinemo vsi kviško in stojimo, učitelj gre na oder in moli, a mi za njim. Po molitvi je komando „sedite“, vsi se spustimo na klopi nazaj kakor možički na nitkah. Ta ura je bila spolnjena s tem, da smo zamenjali svojih 7 kr. za knjigo ali „bratelt“, le nekteri niso prinesli denarja, pa so bukvice vendar dobili z opombo, naj jutri prineso „eno šestico in en krajcar.“

Drugo uro so prišli gospod kaplan in ko so odprli vrata, je že vstala nas vsaj polovica. Pri gospodu kaplanu je bilo že vse bolj domače, krščanskega nauka smo že vsak kolikor toliko znali in gospod so govorili tako, da smo jih vsi lahko razumeli.

Se vé, da sem tudi o tem dnevu moral

jej nalogo, da na njegovej strani izvojuje težki boj z močno Rusijo. Ker pa Rusija ne bo ostala brez zaveznika, zato je le malo upanja, da bi jo bilo mogoče premagati, in kdo bi potem nosil hude posledice nesrečne vojske, če ne Avstrija? Veče nesreče bi nam Bizmark ne mogel na glavo nakopati, nego to, da nas spravi v kako veliko vojsko, za ktero nam manjka denarnih in moralčnih sil. Nemško-liberalci so toliko vpili zoper zasedanje Bosne češ, da nemamo denarja za take reči. Rado vedni smo, ali bodo tudi potem tako tarnali in obupavali, kedar pojde zoper Rusijo in kedar se bo potrošilo desetkrat in petdesetkrat toliko, ko v Bosni?

Izvirni dopisi.

Iz Grosuplja 13. sept. Narodna zavest se pri nas počasi zbuja, še zmirom dohaja k nam več nemških, ko slovenskih časnikov, kar je tem bolj čudno, ker se le slovenski časniki potegujejo za blagor kmetijskega stanu. Naš župan, g. Koščak, se veliko trudi, da bi zboljšal ceste in pota v našem kraju, in želeti bi bilo, da bi mu ljudje pri tem bolj na roko šli.

Letina še precej dobro kaže, le suša je ajdo nekoliko poškodovala, tako da bo pridelek le sreden. Ljudje so zelo preplašeni zaradi vednih požarov. Še nedavno je gorelo v Zagradcu, ter je bilo precej škode, ki je toliko bolj občutljiva, ker ljudje večinoma niso bili zavarovani. Zdaj je prišel k nam zastopnik društva „Phoenix“, ter je precej posestnikov zavaroval zoper ogenj. Ta zavarovalnica se nam posebno zato dopada, ker slišimo, da je banka že 100 let stara in ker je pri njej veliko manj za plačati ko pri drugih bankah. Pri drugih plačujejo po 1 gld. in 1 gld. 20 kr. od slamnate strehe na 100 gld., pri londonski zavarovalnici (Phoenix) pa se plača le od 60 do 80 kr. Kmet ima tako mnogo plačil, tedaj mu dobro dě, če si pri zavarovalnici kolikor mogoče z majhno plačo pomagati zamore.

S cer pri nas prav mirno živimo, ne sliši se od nobenih pretefov in razsajanja, ker „šnoparska“ kuga, hvala Bogu, k nam še ni prilezla, česar se pa tudi že bojimo, ker se prikazuje že v sosednih farah, ter bo vničila gotovo ves slovenski narod, ki je bil prej tako praven in čvrst, pa se bo s tem strupom ves

pokvaril, če se grda manipulacija s špirtom kmalo ne ustavi.

Iz Soče, 13. septembra. Pretekli torek zvečer so se jeli od juga proti severju poditi temni oblaki žugaje z nevihto in burjo soški in trentovski soteski. Med nepristanim bliskom in gromom vsul se je z nenavadno silo strašanski dež in šel kakor da bi ga s škafov lil izpod neba namakaje zarad suše že precéj suho obličje zemlje. Ljudstvo stanujoče na podnožji strmih gorâ je vse prestrašeno poslušalo pok in ropot divjih potokov, ki so v eni uri tako narastli, da so pred seboj gnali pesek, kamnje, male in večje skale, in so skoraj vso pot zasuli, delom pa tako raztrgale, da prejšnji še podobna ni. Vsa pot od Trente do Bovca je podobna veliki grobiji obstoječi iz kamnja in uskupičenih skal. Najbolje je v Trenti poškodovana. Stari ljudje pravijo, da se ne spominjajo take povodnje. Enako Izraelcom pod goro Sinaj stoječim in boječim se groma in bliska, med katerim jim Bog dal deset božjih zapoved, stali so preplašeni Sočani in Trentarji ob reki Soče boječim se, da bi jih divji potoki ne preselili v derečo Sočo, ki je ropotala da jo je bilo strah in groza slišati. Vsled povodnji je voda tako narastla, da je reka Soča v mnogih krajih stopila iz svojih bregov in ljudem veliko drv, ostalih po plavu v soteskah in breznic kot odškodnino za s kamnjem in peskom pokrite in zasute luže povrnila. Mislili smo in se nadjali, da nam bode povodenj tudi zatesnjenega nesrečneža, Janeza Hrovata, 37letnega reveža, ki se je 5. t. m. vtopil v soških kataraktih blizo potoka izpod Velikega Lemeža izvirajoče Lepenice pod Krnom na suho zemljo vrgia. Pa zastoj. Mrtvec še počiva v soškem skalovji. Zapustil je rajni siromašno žalujoč ženo in troje neodrašenih otrok, katerih čaka osoda sirot v sirotinskem stanu.

Ravno istega dne našli so 24letnega mladenčca v hlevu neke hiše v Lepenjski vasi na vse rano mrtvega ležati.

Število nesreč z revščino vred se pri nas množi od dne do dne. Nič manj ko šest raznovrstnih nesreč se je pripetilo od 17 lanskega leta do današnega dneva v podtriglavski in skaloviti soški Vasi. Zdi se mi, da nesreče, ki so vedno bolj na dnevnem redu, bodo ljudstvo silile svojo divjo, le s skalovjem in rev-

očetu domá poročati in pokazati jim kupljeno knjigo. To so oče najprej potehtali in sodba je bila:

„No, malo predrage so te bukvice, po groši bi bile prav lahko. Pa se bo videlo, kaj se bo fant iz njih naučil.“

Na to jih odpro, natakajo svoje očali in začno brati. „Za otroke je to že“ — rekó potem, mati pa, ki so jih tudi pogledali in nekoliko brali, so rekli: „To že ne bo nič, so samo take besede v njih, ki jih vsak vé, pa nič ne povedó“

Oče so bili pa vendar potolaženi, ko so zagledali v drugem delu tudi nemške črke. Te zverli smo vsi radovedno gledali, še brat, ki je rekel, da so take, kakor da bi kure po blatu hodile. Kaj je vedel brat!

Kmalu potem me učitelj res praša:

„Kaj so tvoj oče?“

In jaz z zavestjo učenjaka napihnjenih prs počasi, a krepko izustim:

„Majn fater zint šuster.“

Učtelju je brati na obrazu dobrovoljno posmehovanje, stopi bliže k meni in me podučuje:

„To ni prav; kedar boš naučil se nemškega več, boš to že sam spoznal. Kdo te je pa to naučil?“

„Moj oče“ — rečem jaz zdaj že veliko manj korajžno.

„No, povej očetu, da se pravi: Majn fater ist ajn šuster. Zapomni si to!“

Ta stavek sem po poti domú ves čas ponavljal, da bi ga ne pozabil, in ko stopim v hišo, se postavim pred očeta in rečem ponosno: „Oče, vi ne veste nič.“

„No?!“ — se obrnejo oče k meni in vtaknejo dreto med zobe, — „kaj je to?“

„Majn fater ist ajn šuster“ — repetiram jaz ponosno, — „vi ste pa rekli, da se pravi: „Majn fater zint šuster.“

„No, vidiš stari“ — se oglasio mati — „fant že več zna, kakor ti, saj sem vedela, da bo tako.“

„Ti vselej vse veš“ — godrnjajo oče in vtrčejo dreto naprej, ktera se jim pa ta dan nenavadno velikokrat vtrga.

Tako sem bil jaz že na nemški poti.

čino obilno obdarovano domovino zapustiti ter preseliti se sčasoma v druge rodovitnejše kraje.

Iz Sarajeva, 4. sept. (Zopet požar.)

Včeraj ravno ob 3/4 12 predpoldne, ko je bilo vse mirno, ker narod je po zadnjem velikanskem požaru že nekoliko potolažen, naznanil nam je top iz trdnjave, da na levem bregu Miljačke gori. Vse je po vpraševalo kje, ali hiteč na Sulejmanpašin most, videl si tik za angleškim in poleg avstrijskega konzulata švigati plamen visoko visoko v zrak nič manj kakor 8. p. m. v latinluku.

Gorelo je v velikem Alifakovcu v turški hiši Šahinagića, to je na levem bregu Miljačke vis-à-vis tako zvane „Bindbaše“, — ulice že bolj v brdu.

Ogenj se je razprostiral zopet kaj hitro, komaj je bilo nekaj ljudi na pomoč, že so bile 3 velike hiše vpepeljene. Vojaki so prišli brzo na pomoč, posebno serežani in vojni žandarji so bili prvi na mestu, kakor tudi generali in drugi visoki uradniki. Brizgalnic in družega gasilnega orodja bilo je tudi takoj nekaj na mestu, ali na povelje izkušenih moral je vsa ta priprava ostati v daljni rezervi, kajti zadnja žalostna skušnja nas je prepričala, da tako orodje za tukajšnja poslopja nikakor ni korist, nego samo v kvar. Vode tudi ni bilo blizo, ker „Češme“ (turški bunari, šterne za pred klanjanjem noge umivati), so suhe. Tedaj ni ostalo nič držzega nego razrušiti hiše okolo stoječe, in to se je tudi na najvišje povelje zgodilo. Deset okoli stoječih hiš je bilo podrlih v teku ene ure. Vojaki so delali na vso moč, žandarji in serežani primorali so vsacega do tega strašnega pokončljivega dela, koji je pokazal se. Hvala tej pametni ideji, ukrotili smo ogenj ob 3 uri popoldne popolnem. Pogorelo je tedaj vseh poslopij sedem, deset pak jih je razdejanih. Precej od početka pihah je veter proti zahodu in nevarnost je pretela celemu levem bregu, in rečem še enkrat, da samo umnemu ukazu zapovednika ima se zahvaliti narod, da ni popolnem pogorel tudi ta del mesta.

Škoda znaša kacic 40–50 tisoč gid., ne bi je pa toliko bilo, ako bi turški fanatizem in sovraštvo tako daleč ne segalo. Vidil sem z lastnimi očmi, ko turčin, sosed gorele hiše nij hotel odpreti vežnih vrat, kajti bal se je za žene, in ko so vojaci siloma odprli, čul sem kričanje: „krij se, krij se, vidi te vlah, vidi te švab“, tedaj ogenj pred nosom, beraška palica v rokah, življenje v nevarnosti, še pa se vije strupena zver in razlija mržnjo nad pravičnim rešiteljem, ne spoznavši grdo hinavstvo in jasni dokaz najustudnejših krvoločkih želja okamenega zversko-azijatskega mu srca, in to vsled pokanja nabitih pušk pri sosedih, koje so skrite pod podom same se praviti začele. Tako pokanje čulo se je v vseh pogorelih hišah, mnogo pak se je konfisciralo. Jasni dokaz je tedaj, da je v vsaki turški hiši še polno skritega orožja in želeti bi bilo, da bi se z nečlovekom strogo in nečloveško postopalo.

Kaj tedaj zasluži tak narod, družega nič, nego da pogori s poslopjem, v kojem je koval peklenške si načrte. Mirni in nemirni ogledovalec prvega in sedanjega požara pak je kaj lahko zapazil in se prepričal velikanske tudi razlike med kristjanom in polmesečnim nam dušmaninom.

Konečno naj še omenim, da sem pri tem požaru prvič videl gasiti s prstjo, kajti vsled pomankanja vode morali so gasiti s prahom in prstjo in da se je to izpolnilo, prijeli so vojsci puške na nasprotnem koncu in z debelim „udri“ turčina, ker drugači ne dela ti nikdo, posebno

sedaj v „raznazu“, v času, v kojem je najmanjša dotika z „nevernikom“ greh.

Ob štirih popoldne bilo je vse pri kraji in turški „hodže“ in „imami“ (popi) počeli so na monararh (turnih) kričati, da se je daleko razlegalo, ter pozivali „verne“, da pozabijo na vse in se klanjajo „Alahakberu“ in „Linselam Muhamed zesululi“ (Alah pravemu bogu in Muhamedu proroku njegovemu) ker tudi ogenj sta ona dva dala „vernim“ ne v škodo, temuč v korist.

Domače novice.

V Ljubljani, 16. septembra.

(Ljubljanski mestni zbor) je imel v soboto precéj viharno sejo. V razgovor je prišla pritožba nekega hišnega posestnika zoper naredbo magistrata pri zidanji ob njegovi hiši in poročevalec je predlagal, naj se ona pritožba zavrže. Temu nasvetu se je vstavljal gosp. Regali, grajal postopanje dotične komisije in zahteval, naj se ona reč še enkrat z novega in boljše pregleda, da se ne bo posestniku sila godila. Ta predlog pa zavrže nemškutarjskih gospodov večina. Predno ima potem odsekov predlog priti do glasovanja, se oglasi za besedo gosp. Horak v osebni zadevi, a dr. Suppan zahteva od župana, naj mu besedo vzame, kar nepristranski gospod Lašan tudi stori. Se vé, da narodni mestni svetovalci ne dajo tako ravnati seboj, marveč vsi moško vstanejo in odidejo, gosp. Horak pa reče še med vratmi: „Naj pa zdaj doktorji in birokrati vladajo.“ Po odhodu narodnjakov je nemškutarjev premalo ostalo, da bi bili mogli sklepati, in tako je bilo seje konec, sklenjenega pa nič. — To dogodbo naj si volilci dobro zapomnijo v dveh ozirih. Nemškutarji namreč hočejo povsod brez-pogojno vladati, drugega mnenja ne trpé; pri volitvah napenjajo vse žile, da so voljeni, potem se pa za blagor meščanov tako malo brigajo, da še k sejam ne prihajajo. Da-si jih je 20, toraj dve tretjini, jih je prišlo le 12 k seji in tako jih po odhodu narodnjakov za sklepanje ni bilo zadosti. — Seja se je preložila na ponedeljek, poročilo prinesemo prihodnjíč.

(„Sokol“) je napravil v nedeljo na Kozlerjevem vrtu veliko veselico na korist pogorelcem ljubljanske okolice. Veselica je bila dobro obiskana, toraj bo čistega dohodka že nekaj. „Sokoli“ so se s svojimi produkcijami lepo odlikovali, tudi umetni ogenj se je dobro posrečil. Zvečer je bila godba v čitalnici, v kateri se je bilo zbralo veliko občinstva in je bila zabava prav živahna.

(Včerajšnji somenj) — navadno „češpljev somenj“ imenovan, ki pa letos ni zaslužil tega priimka — ni bil nič kaj živahen, kakor že marsikteri ne. Prodajalcev veliko več od kupovalcev in to v vsakem blagu, tudi glede živine.

(Na ljubljanski gimnaziji) so morali letos zopet veliko število učencev, ki so se oglašili za prvi razred, odvreči, ker je premalo prostora. In vendar se ima gimnazija v Kranji popustiti! „Erkläret uns, Graf Oerindur!“

(V ljubljanskem gledališču) je bil v soboto velik ropot, ker je nek tuj slepar z velikanskimi baharijskimi naznanili zvalil veliko občinstva v gledišče, potem pa tako slabo kazal svoje „slike“, da je vse žvižgalo in nevoljno ušlo z gledišča. Mi temu nič drugega ne pristavimo, ko: „Prav se godi jim, ki gredo tujim sleparjem na limance.“

Poslano.

Opazuje se pogosto žalostna prikazen, da sl. c. k. okrajna glavarstva na Kranjskem zastale štolnine od pogreb. v itd., potem zastalo denarno in naturalno kolekturo silno počasno in dolgotrajno iztirjujejo; na nekatere izkaze in pritožbe se tako ozir jemlje, da je treba bezati in bezati, preden se kak goldinar dobi. — Marsikdo bi iztožil štolnino in kolekturo pri okrajni sodnji, a vsaka vloga se za vrže z razlogom, da iztirjatev štolnine in duhovske bire pripada političnemu uradu. Ker pa c. kr. okrajna glavarstva to stvar večkrat na dolgo vlečejo, zato marsikteri dolg zastaja na leta in leta in veliko se pri tem popolnoma zgubi.

Zato je želja opravičena: Naj nam slavna vlada, koji mi duhovniki kot neplačani uradniki tudi marsikako ljubav storimo, vsaj v tem

pride na pomoč, da nam to iztirja, kar nam je po postavi zagotovljeno, saj drugega ne zahtevamo.

Eden v imenu veliko družih prizadetih.

Umri so:

8. septembra. Daniel Konšek, praktikant, 23 l., za jetiko; Jože Mihelič, sluga, 30 l., za jetiko.

9. sept. Alojzij Plevnik, otrok, 5 ted., za drizgo.

10. sept. Miha Plahutnik, 41 l., za jetiko; Janez Subadobnik, delavec, 47 l., za jetiko; Miha Žibert, 35 l., za jetiko; Miroslava Lorenc, otrok, 2. l., za davico.

11. sept. Janez Trdina, privatni uradnik, 25 l., za jetiko.

Telegraficne denarne cene 15. septembra.

Papirna renta 67 50 — Sreberna renta 68 85 — Zlata renta 81 20 — 1860letno državno posojilo 124 — Bankine akcije 824 — Kreditne akcije 259 75 — London 1 7 70 — — Cas. fr. cekini 5 75 — 2 -frankov 9.33.

Le jedenkrat

podaja se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodalo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in gilješirani, ter so amerikanskega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le prihajana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakda najfinejše repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti. prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnim okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od prave zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 35, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinderuhr) v teških gilješiranih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. kr. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 12lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kolesjem od niklja in privil-giranim regulovanjem, tako da nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ vsaka taka ura stalja je preje 35 gl. zdaj pa samo 16 gl.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gl. 12 zdaj le gl. 5. (7)

650 komadov z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in inpozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, ker se s tako uro sobo olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi za smešno nizko ceno gl. 15.75

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.